YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

19 päivänä lokakuuta 2005 *

Asiassa T-415/03,

Cofradía de pescadores de "San Pedro" de Bermeo, kotipaikka Bermeo (Espanja), ja muut, joiden nimet mainitaan tämän tuomion liitteessä, edustajinaan asianajajat E. Garayar Gutiérrez, G. Martínez-Villaseñor, A. García Castillo ja M. Troncoso Ferrer,

kantajina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Balta ja F. Florindo Gijón,

vastaajana,

jota tukevat

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi T. van Rijn ja S. Pardo Quintillán, sittemmin van Rijn ja F. Jimeno Fernández, prosessiosoite Luxemburgissa,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

ja

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja A. Colomb, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

jossa on kyse vahingonkorvauskanteesta, jolla kantajat vaativat korvausta vahingosta, jota kantajat väittävät kärsineensä siitä, että neuvosto antoi luvan siirtää Ranskan tasavallalle osan Portugalin tasavallan sardellikiintiöstä,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit V. Tiili ja O. Czúcz,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.3.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

1. *Suurimmat sallitut saaliit*

1 Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23; jäljempänä liittymisasiakirja) 161 artiklan 1 kohdan f alakohdassa Espanjan kuningaskunnalle myönnetään sardellin osalta 90 prosenttia suurimmasta sallitusta saaliista (jäljempänä TAC) kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) alueella VIII (jäljempänä ICES-alue VIII) eli Biskajanlahdella, ja Ranskan tasavallalle myönnetään kyseisestä saaliista 10 prosenttia. Kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan suhteellista vakautta kunkin kyseessä olevan kalakannan osalta koskevan periaatteen (jäljempänä suhteellisen vakauden periaate) mukaisesti, sellaisena kuin se ensimmäistä kertaa mainitaan yhteisön kalavarojen säilyttämis- ja hoitojärjestelmän perustamisesta 25 päivänä tammikuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 170/83 (EYVL L 24, s. 1) 4 artiklan 1 kohdassa, sardellin TAC on jaettu kansainvälisen merentutkimusneuvoston alueilla IX ja X (jäljempänä ICES-alue IX ja ICES-alue X) ja Itäisen Keski-Atlantin kalastuskomitean (CECAF) laatiman kartan mukaisella alueella 34.1.1 (jäljempänä CECAF-alue 34.1.1), jotka sijaitsevat Pyreneiden niemimaan länsi- ja lounaispuolella, Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan välillä niin, että kyseisestä TACista kuuluu Espanjan kuningaskunnalle noin 48 prosenttia ja Portugalin tasavallalle noin 52 prosenttia.

2 Yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3760/92 (EYVL L 389, s. 1), jonka perustana oli EY:n perustamissopimuksen 43 artikla, 2 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

"Yhteisen kalastuspolitiikan kalataloudellista hyväksikäyttöä koskevina yleisinä tavoitteina on suojella ja säilyttää käytettävissä ja saatavilla olevia elollisia merellisiä luonnonvaroja sekä säätää kestävällä pohjalla tapahtuvasta järkiperäisestä ja vastuullisesta hyväksikäytöstä alaan liittyvien taloudellisten ja sosiaalisten edellytysten mukaisesti ottaen huomioon sen vaikutukset meriekosysteemiin ja kiinnittäen erityistä huomiota sekä tuottajien että kuluttajien tarpeisiin.

Tätä varten perustetaan kalataloudellisen hyväksikäytön hallintojärjestelmä, jonka avulla voidaan saavuttaa kestävällä perustalla oleva tasapaino kalavarojen ja niiden hyväksikäytön välillä eri kalastusvyöhykkeillä."

3 Asetuksen N:o 3760/92 4 artiklassa säädettiin seuraavaa:

"1. Jollei toisin säädetä, kalavarojen järkiperäisen ja vastuullisen sekä kestävällä pohjalla tapahtuvan hyväksikäytön varmistamiseksi neuvosto toteuttaa perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti yhteisön toimenpiteet, joilla vahvistetaan vyöhykkeille pääsyn ja kalavarojen saatavuuden sekä kalastustoiminnan harjoittamisen edellytykset. Kyseiset toimenpiteet suunnitellaan käytettävissä olevien biologisten, sosiaalisten ja taloudellisten sekä teknisten tutkimusten sekä erityisesti 16 artiklan mukaisesti perustetun komitean laatimien kertomusten perusteella.

2. Kyseisiin määräyksiin voi erityisesti sisältyä kutakin kalastusta tai kalastusryhmää koskevia toimenpiteitä, joilla pyritään:

— —

b) rajoittamaan kalastuksen määrää

c) vahvistamaan pyynnin määrälliset rajat

— —"

4 Asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 1 kohdassa säädettiin, että kalastuksen määrää voitiin 4 artiklan mukaisesti säädellä rajoittamalla sallittua pyyntimäärää ja tarvittaessa pyyntiponnistusta kyseessä olevana ajanjaksona.

5 Saman asetuksen 8 artiklan 4 kohdan i ja ii alakohdan mukaan neuvosto määritteli määräenemmistöllä komission ehdotuksesta tapauskohtaisesti TACin ja/tai suurimman sallitun pyyntiponnistuksen kullekin kalastukselle tai kalastusryhmälle, tarvittaessa useaksi vuodeksi kerrallaan, ja jakoi pyyntimahdollisuudet jäsenvaltioiden kesken siten, että voitiin turvata suhteellisen vakauden periaatteen noudattaminen. Jollei osuuksien kokonaistasapainon noudattaminen muuta edellyttänyt, voitiin niiden jäsenvaltioiden pyynnöstä, joita asia suoranaisesti koski, kuitenkin ottaa huomioon "pienoiskiintiöt" ja säännölliset kiintiöiden vaihdot, jotka olivat olleet käytössä vuodesta 1983.

6 Asetuksen N:o 3760/92 johdanto-osan 11.–14. perustelukappaleessa määriteltiin suhteellisen vakauden periaate seuraavasti:

"niiden kalavarojen osalta, joiden kalastuksen määrää olisi rajoitettava, olisi kalastusmahdollisuudet jaettava jäsenvaltioille kalastusoikeuksina kiintiöiden muodossa ja tarvittaessa pyyntiponnistuksena ilmaistuna

kalavarojen säilyttämisellä ja hoidolla olisi myötävaikutettava kalastustoiminnan vakauden parantamiseen, ja niiden arvioinnin tulisi perustua neuvoston antamiin suuntaviivoihin perustuvaan viitejakoon

— — kyseisen vakauden on kantojen väliaikaisen biologisen tilanteen vuoksi otettava huomioon niiden alueiden erityistarpeet, joiden väestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista — —

tavoitteena oleva suhteellisen vakauden käsite olisi ymmärrettävä juuri tällä tavoin."

7 Asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan nojalla neuvosto määritti tiettyjen kalakantojen TACit vuosiksi 1995–2001 antamalla seuraavat asetukset:

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1995 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden tietyistä pyyntiedellytyksistä 20 päivänä

joulukuuta 1994 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 3362/94 (EYVL L 363, s. 1), jota muutettiin erityisesti 31.3.1995 annetulla neuvoston asetuksella N:o 746/95 (EYVL L 74, s. 1)

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1996 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 22 päivänä joulukuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 3074/95 (EYVL L 330, s. 1)

— eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1997 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 390/97 (EYVL 1997, L 66, s. 1)

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1998 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 19 päivänä joulukuuta 1997 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 45/98 (EYVL 1998, L 12, s. 1)

— tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien osalta vuodeksi 1999 vahvistettavista suurimmista sallituista saaliista ja niiden pyyntiä koskevista tietyistä edellytyksistä 18 päivänä joulukuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 48/1999 (EYVL 1999, L 13, s. 1)

— yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2000 ja asetuksen (EY) N:o 66/98 muuttamisesta 17 päivänä joulukuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2742/1999 (EYVL L 341, s. 1)

— yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2001 15 päivänä joulukuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2848/2000 (EYVL L 334, s. 1).

8 Kussakin asetuksessa vahvistettiin ICES-alueen VIII osalta sardellille 33 000 tonnin TAC siten, että 29 700 tonnia kuului Espanjan kuningaskunnalle ja 3 300 tonnia Ranskan tasavallalle erottelematta paikkoja, joissa pyynti tapahtui. On nimittäin huomattava, että vaikka asetuksen N:o 2742/1999 alkuperäisessä versiossa vahvistettiin 16 000 tonnin TAC siten, että 14 400 tonnia kuului Espanjan kuningaskunnalle ja 1 600 tonnia Ranskan tasavallalle, tässä asetuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna 16.6.2000 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1446/2000 (EYVL L 163, s. 3), vahvistettiin myös 33 000 tonnin TAC.

9 ICES-alueen IX, ICES-alueen X ja CECAF-alueen 34.1.1 osalta asetuksen N:o 746/95 liitteessä I olevassa 5. otsakkeessa, asetuksen N:o 3074/95 liitteessä olevassa 13. otsakkeessa, asetuksen N:o 390/97 liitteessä I olevassa 14. otsakkeessa ja asetuksen N:o 45/98 liitteessä I olevassa 15. otsakkeessa vahvistettiin vuosiksi 1995–1998 sardellille 12 000 tonnin TAC siten, että Espanjan kuningaskunnalle kuului 5 740 tonnia ja Portugalin tasavallalle 6 260 tonnia. Asetuksen N:o 48/1999 liitteessä I olevassa 15. otsakkeessa vahvistettiin vuodeksi 1999 sardellille 13 000 tonnin TAC siten, että Espanjan kuningaskunnalle kuului 6 220 tonnia ja Portugalin tasavallalle 6 780 tonnia. Asetuksen N:o 2742/1999 liitteessä I D olevassa 9. otsakkeessa ja asetuksen N:o 2848/2000 liitteessä I D olevassa 9. otsakkeessa vahvistettiin vuosiksi 2000 ja 2001 sardellille 10 000 tonnin TAC siten, että 4 780 tonnia kuului Espanjan kuningaskunnalle ja 5 220 tonnia Portugalin tasavallalle.

10 TACien ja kiintiöiden hallinnointia koskevat yksityiskohtaiset säännöt annettiin yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä 12 päivänä lokakuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2847/93 (EYVL L 261, s. 1), jonka 21 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kaikki yhteisön kalastusalusten tietystä kiintiöidystä kalakannasta tai kalakantaryhmästä saamat saaliit on luettava osaksi lippuvaltiona olevaan jäsenvaltioon sovellettavaa kiintiötä kyseisen kalakannan tai kalakantaryhmän osalta purkamispaikasta riippumatta.

2. Kunkin jäsenvaltion on vahvistettava päivämäärä, josta lähtien sen oman lipun alla purjehtivien tai sen alueella rekisteröityjen kalastusalusten tietystä kiintiöidystä kalakannasta tai kalakantaryhmästä kalastamien saaliiden katsotaan täyttäneen kiintiön, jota siihen sovelletaan kyseisen kalakannan tai kalakantaryhmän osalta. Sen on väliaikaisesti kiellettävä kyseisestä päivämäärästä lukien mainittujen alusten harjoittama kyseiseen kalakantaan tai kalakantaryhmään kuuluvien kalojen pyynti — – Tästä toimenpiteestä on viipymättä ilmoitettava komissiolle, joka antaa siitä tiedon muille jäsenvaltioille.

3. Komissio vahvistaa 2 kohdan nojalla tehdyn ilmoituksen jälkeen tai omasta aloitteestaan käytettävissä olevien tietojen perusteella päivämäärän, jolloin jäsenvaltion lipun alla purjehtivien tai jäsenvaltiossa rekisteröityjen kalastusalusten pyytämien saaliiden, joita koskee TAC, kiintiö tai muu määrällinen rajoitus, katsotaan tietyn kalakannan tai kalakantaryhmän osalta saavuttaneen kyseisen jäsenvaltion tai tarvittaessa yhteisön käytettävissä olevan kiintiön, osuuden tai määräosan.

Arvioidessaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua tilannetta komissio ilmoittaa asianomaisille jäsenvaltioille näkymistä, jotka koskevat kalastuksen keskeyttämistä TAC:n täyttymisen vuoksi.

Yhteisön kalastusalusten on lopetettava tiettyyn kiintiön tai TAC:n alaiseen kalakantaan tai kalakantaryhmään kuuluvan lajin kalastus sinä päivänä, jona jäsenvaltiolle kyseessä olevan kalakannan tai kalakantaryhmän osalta myönnetyn kiintiön katsotaan täyttyneen, tai päivänä, jona kyseisen kalakannan tai kalakantaryhmän muodostavien lajien TAC:n katsotaan täyttyneen — —"

2. *Kiintiöiden vaihdot*

11 Asetuksen N:o 3760/92 9 artiklan 1 kohdassa säädettiin, että jäsenvaltiot voivat vaihtaa keskenään kaikki niille myönnetyt kalastusoikeudet tai osan niistä ilmoitettuaan asiasta komissiolle.

12 Tiettyjä yhteisön kalastusalueita ja kalakantoja koskevasta pyyntiponnistusten hallinnosta 27 päivänä maaliskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 685/95 (EYVL L 71, s. 5), joka annettiin EY:n perustamissopimuksen 43 artiklan nojalla, 11 artiklan 1 kohdassa säädettiin, että asianomaisten jäsenvaltioiden on vaihdettava niille jaetut kalastusmahdollisuudet liitteessä IV olevassa 1 kohdassa säädetyin edellytyksin.

13 Kyseisessä liitteessä olevan 1 kohdan 1.1 alakohdassa todettiin seuraavaa:

"Ranskan ja Portugalin väliset vaihdot ovat hiljaisella sopimuksella uudistettavissa kaudella 1995–2002, jollei muuta johdu kunkin jäsenvaltion mahdollisuuksista tarkistaa näitä edellytyksiä vuosittain tapahtuvan TACien ja kiintiöiden vahvistamisen yhteydessä, ja seuraavin ehdoin.

Vaihdot koskevat seuraavia TACeja:

i) Yhteinen anjoviksen TAC, joka on vahvistettu ICES-alueille VIII ja IX, 80 prosenttia Portugalin kalastusmahdollisuuksista siirtyy vuosittain Ranskalle; määrät on kalastettava yksinomaan Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä

— —"

14 Samassa liitteessä olevan 1 kohdan 1.2 alakohdassa todettiin seuraavaa:

"Espanjan ja Ranskan väliset vaihdot, jotka perustuvat vuonna 1992 tehtyyn anjovista koskevaan kahdenväliseen sopimukseen, toteutetaan vuodesta 1995 alkaen useamman vuoden tähtäyksellä ottaen huomioon näitä kahta jäsenvaltiota kiinnostavat seikat mukaan lukien erityisesti kiintiöiden vaihdon vuositasot, valvontatoimenpiteet ja markkinoiden ongelmat, jollei muuta johdu kunkin jäsenvaltion mahdollisuuksista tarkistaa näitä edellytyksiä vuosittain tapahtuvan TACin ja kiintiöiden vahvistamisen yhteydessä.

Vaihdot koskevat seuraavia TACeja:

— —

ix) Anjoviksen TACin osalta ICES-alueella VIII, 9 000 tonnia Espanjan kalastusmahdollisuuksista siirtyy vuosittain Ranskalle."

15 ICES-alueelle IX, ICES-alueelle X ja CECAF-alueelle 34.1.1 vahvistetun sardellin TACin osalta asetuksen N:o 746/95 liitteessä I olevan 5. otsakkeen, asetuksen N:o 3074/95 liitteessä olevan 13. otsakkeen, asetuksen N:o 390/97 liitteessä I olevan 14. otsakkeen, asetuksen N:o 45/98 liitteessä I olevan 15. otsakkeen ja asetuksen N:o 48/1999 liitteessä I olevan 15. otsakkeen huomautuksessa 3 täsmennettiin, että poikkeuksena säännöstä, jonka mukaan vahvistettuja sardellikiintiöitä voitiin pyytää vain kyseessä olevan jäsenvaltion suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesialueilta tai kyseisellä alueella olevilta kansainvälisiltä vesiltä, Portugalin tasavallan kiintiöstä "Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvalla ICES-suuralueen VIII vesialueella voidaan pyytää enintään 5 008 tonnia".

16 Asetuksen N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen huomautuksessa 2 täsmennettiin myös, että Portugalin tasavallan kiintiöstä "Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvalla ICES-osa-alueen VIII vesiltä voidaan pyytää enintään 3 000 tonnia".

17 Asetuksen N:o 2848/2000 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen huomautuksessa 2 täsmennettiin, että Portugalin tasavallan kiintiöstä "enintään 80 prosenttia voidaan pyytää Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvalla ICES-suuralueen VIII vesialueella", mikä tarkoitti 4 176:ta tonnia.

18 Espanjan kuningaskunta vaati yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 9.6.1995 jättämällään kannekirjelmällä EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdan sekä asetuksen N:o 746/95 liitteessä I olevan 5. otsakkeen kumoamista. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen perusteettomana (asia C-179/95, Espanja v. neuvosto, tuomio 5.10.1999, Kok. 1999, s. I-6475, jäljempänä 5.10.1999 annettu tuomio).

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 11.3.2000 ja 27.3.2000 jättämillään kannekirjelmillä Asturian, Coruñan, Pontevedran ja Lugon maakuntien 62 laivanvarustajaa sekä Guipúzcoan, Kantabrian ja Vizcayan maakuntien kolme laivanvarustajaliittoa yhtäältä vaativat EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla asetuksen N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen kumoamista ja toisaalta vetosivat EY 241 artiklan nojalla asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdan lainvastaisuuteen. Nämä kanteet jätettiin tutkimatta (yhdistetyt asiat T-54/00 ja T-73/00, Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa ym. v. neuvosto, määräys 19.9.2001, Kok. 2001, s. II-2691, jäljempänä 19.9.2001 annettu määräys).

20 Yhdistetyissä asioissa C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01, Espanja vastaan neuvosto, 18.4.2002 antamallaan tuomiolla (Kok. 2002, s. I-3439; jäljempänä 18.4.2002 annettu tuomio) yhteisöjen tuomioistuin kumosi Espanjan kuningaskunnan vaatimuksesta asetuksen N:o 3074/95 liitteessä olevan 13. otsakkeen huomautuksen 3, asetuksen N:o 390/97 liitteessä I olevan 14. otsakkeen huomautuksen 3, asetuksen N:o 45/98 liitteessä I olevan 15. otsakkeen huomautuksen 3, asetuksen N:o 48/1999 liitteessä I olevan 15. otsakkeen huomautuksen 3, asetuksen N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen huomautuksen 2 ja asetuksen N:o 2848/2000 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen huomautuksen 2 (jäljempänä kumotut säännökset).

Asian käsittelyn vaiheet

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 18.12.2003 toimittamallaan kannekirjelmällä Espanjan Guipúzcoan ja Vizcayan maakuntien 98 laivanvarustajaa sekä Guipúzcoan ja Vizcayan maakuntien 11 kalastajayhdistystä (Cofradías de pescadores), jotka toimivat sekä jäseninään olevien 59 laivanvarustajan nimissä että omissa nimissään (jäljempänä kantajat), ovat nostaneet EY 235 artiklan ja EY 288 artiklan toisen kohdan nojalla nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 6 kohdan mukaisesti kantajat täydensivät kirjaajan pyynnöstä kannekirjelmänsä tiettyjä liitteitä asiakirjoilla, jotka toimitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 6.1. ja 13.1.2004.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 29.3. ja 29.4.2004 toimittamillaan asiakirjoilla komissio ja Ranskan tasavalta pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijoina tukeakseen neuvoston vaatimuksia.

24 Komissio ja Ranskan tasavalta hyväksyttiin väliintulijoiksi 17.5. ja 15.6.2004 annetuilla määräyksillä.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja pyysi prosessinjohtotoimena asianosaisia ja muita osapuolia esittämään tiettyjä asiakirjoja ja vastaamaan kirjallisiin kysymyksiin. Asianosaiset ja muut osapuolet vastasivat näihin pyyntöihin niille asetetuissa määräajoissa.

26 Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ja vastaukset suullisiin kysymyksiin kuultiin 17.3.2005 pidetyssä istunnossa.

27 Istunnossa kantajien edustajat poistivat kantajien luettelosta 16 laivanvarustajaa, jotka ovat seuraavien alusten haltijoita: Gure Leporre, Lezoko Gurutze, Ortube Berria ja Waksman.

28 Kantajat esittivät 31.5.2005 eri asiakirjoja ja vaativat asiantuntijatutkimuksen määräämistä sen selvittämiseksi, miten lainvastainen siirto ja sardellin väitetty liikakalastus ovat vaikuttaneet kalastuksen nykytilanteeseen. Neuvosto esitti huomautuksensa 5.9.2005 ja komissio 4.7.2005.

Asianosaisten vaatimukset

29 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— toteaa, että yhteisö on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa, koska neuvosto on siirtänyt asetusten N:o 3074/95, N:o 390/97, N:o 45/98, N:o 48/1999, N:o 2742/1999 ja N:o 2848/2000 nojalla Ranskan tasavallalle osan siitä sardellikiintiöstä, joka Portugalin tasavallalla on ICES-alueella IX, tämän kiintiön kalastamiseksi ICES-alueella VIII

— velvoittaa neuvoston korvaamaan aiheutuneen vahingon ja tarvittaessa maksamaan viivästyskorkoa

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut sekä velvoittaa komission ja Ranskan tasavallan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

30 Neuvosto, jota komissio ja Ranskan tasavalta tukevat, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta Guipúzcoan ja Vizcayan kalastajayhdistysten osalta, jotka toimivat tapauksen mukaan joko jäsentensä nimissä tai omissa nimissään, niiden laivanvarustajien osalta, jotka ovat Dios te salve-, Gure Leporre-, Lezoko Gurutze-, Ortube Berria-, Tuku Tuku- ja Waksman-nimisten alusten varustajia, sekä niiden vahinkojen osalta, jotka syntyivät ennen 18.12.1998

— joka tapauksessa hylkää kanteen perusteettomana

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

31 Neuvosto, jota komissio ja Ranskan tasavalta tukevat, vaatii kanteen osittaista tutkimatta jättämistä siltä osin kuin se on Guipúzcoan ja Vizcayan kalastajayhdistysten sekä tiettyjen laivanvarustajien nostama. Lisäksi neuvosto vaatii kanteen osittaista tutkimatta jättämistä vanhentumisen takia.

32 Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-23/00 P, neuvosto vastaan Boehringer, 26.2.2002 antamasta tuomiosta (Kok. 2002, s. I-1873, 52 kohta) seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana on arvioida, mitä hyvä lainkäyttö edellyttää käsiteltävänä olevan asian olosuhteissa. Tässä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tarkoituksenmukaiseksi lausua ensin asiakysymyksestä.

33 Kanteensa tueksi kantajat väittävät niiden edellytysten täyttyvän, jotka EY 288 artiklan toisessa kohdassa asetetaan oikeudelle saada vahingonkorvausta.

34 On syytä palauttaa mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisölle sen elinten lainvastaisesta menettelystä syntyvän sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun alalla oikeus vahingonkorvaukseen tunnustetaan silloin, kun seuraavat kolme edellytystä täyttyvät: rikotun oikeusnormin tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, rikkominen on riittävän ilmeinen, vahinko on todella syntynyt ja vahinko, joka on aiheutunut henkilöille, joiden oikeuksia on loukattu, on välittömässä syy-yhteydessä yhteisön syyksi luettavaan oikeusnormin rikkomiseen (yhdistetyt asiat T-332/00 ja T-350/00, Rica Foods ja Free Trade Foods v. komissio, tuomio 14.11.2002, Kok. 2002, s. II-4755, 222 kohta ja asia T-195/00, Travelex Global and Financial Services ja Interpayment Services v. komissio, tuomio 10.4.2003, Kok. 2003, s. II-1677, 54 kohta; ks. myös vastaavasti asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 42 kohta; asia C-312/00 P, komissio v. Camar ja Tico, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11355, 53 kohta ja asia C-472/00 P, komissio v. Fresh Marine, tuomio 10.7.2003, Kok. 2003, s. I-7541, 25 kohta).

35 Oikeuskäytännössä katsotaan, että jos yksi sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntymisen edellytyksistä jää täyttymättä, koko kanne on hylättävä tarvitsematta tutkia kyseisen vastuun muita edellytyksiä (asia C-104/97 P, Atlanta v. komissio ja neuvosto, tuomio 14.10.1999, Kok. 1999, s. I-6983, 65 kohta ja asia T-40/01, Scan Office Design v. komissio, tuomio 28.11.2002, Kok. 2002, s. II-5043, 18 kohta).

36 Käsiteltävänä olevassa asiassa on tutkittava, täyttyvätkö nämä kolme edellytystä.

1. *Oikeusnormin, jolla yksityisille annetaan oikeuksia, riittävän ilmeinen rikkominen*

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

37 Kantajat väittävät, että antamalla kyseessä olevilla kumotuilla säännöksillä Portugalin laivastolle luvan kalastaa ICES-alueella VIII neuvosto rikkoi riittävän ilmeisesti oikeusnormeja, joilla yksityisille annetaan oikeuksia.

38 Kantajat palauttavat mieleen ensinnäkin rikkomisen riittävästä ilmeisyydestä, että sen ratkaisevana perusteena on kyseessä olevan yhteisön toimielimen harkintavallalle asetettujen rajojen selvä ja vakava ylittäminen. Jos kyseessä olevan toimielimen harkintavalta on oleellisesti vähentynyt tai jopa olematon, jo pelkän yhteisön oikeuden rikkomisen voidaan katsoa olevan riittävän ilmeinen rikkominen (edellä 33 kohdassa mainittu asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 43 ja 44 kohta ja edellä 34 kohdassa mainittu asia komissio v. Camar ja Tico, tuomion 53 kohta).

39 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantajat toteavat, että kyseessä olevien kumottujen säännösten antamisella neuvosto loukkasi, kuten 18.4.2002 annetusta tuomiosta ilmenee, asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan ja liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaista suhteellisen vakauden periaatetta. Lisäksi kantajat katsovat, että tämän johdosta yhtäältä neuvosto loukkasi luottamuksensuojan ja oikeusvarmuuden periaatteita, koska sardellin kalastukseen ICES-alueella VIII luvan saaneen Espanjan laivaston tilannetta muutettiin sellaisen yhteisön toimielimen toimella, jolla ei ollut toimivaltaa tehdä tällaista muutosta ja joka toimi niistä tavoista poikkeavilla tavoilla, joiden mukaisesti liittymisasiakirjan kaltaista kansainvälistä sopimusta on muutettava, ja toisaalta neuvosto kantajien

mukaan käytti väärin harkintavaltaansa, kun se lisäsi ICES-alueen VIII TACia vahvistamatta uutta TACia uusien tieteellisten ja teknisten tietojen perusteella, kuten asetuksen N:o 3760/92 mukaan olisi pitänyt tehdä, ja kun se kiersi tähän tarkoitetut menettelyt, joiden mukaan liittymisasiakirjaa olisi välttämättä pitänyt muuttaa.

40 Kantajien mukaan näistä rikkomisista aiheutui vahinkoa, koska kalastusmahdollisuuksien jakamiseen sovellettavassa voimassa olleessa lainsäädännössä asetettuja rajoja ei noudatettu. Kantajien mukaan nämä rajat ovat selkeät ja täsmälliset eivätkä jätä neuvostolle mitään harkintavaltaa. Ensimmäisenä rajana on vaatimus antaa sellaisia toimia, joilla ei muuteta kansainvälisessä sopimuksessa, tässä tapauksessa liittymisasiakirjassa, luotua oikeusasemaa, nimittäin sitä, että Espanjan kuningaskunnalla on oikeus kalastaa 90 prosenttia sardellin TACista ICES-alueella VIII. Toinen raja seuraa kantajien mukaan asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdasta ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdasta, joissa neuvostolle ei myönnetä mitään valtaa antaa lupaa kiintiöiden vaihdolle, koska luvan antaminen edellyttää näiden säännösten mukaisten edellytysten täyttymistä, nimittäin yhteisen TACin vahvistamista ja niiden valtioiden, joita asia koskee, pyyntöä. Kantajien mukaan on siis vaikea katsoa neuvostolla olleen harkintavaltaa.

41 Tämän osalta kantajat täsmentävät, etteivät ne ole riitauttaneet sitä, että neuvosto käytti valtaansa vahvistaa aluekohtaisia TACeja, eivätkä neuvoston valtaa yhdistää eri alueiden hallinnointi ja vahvistaa yhteinen TAC eivätkä edes neuvoston valtaa antaa yleisesti lupa kiintiöiden siirroille. Kantajat väittävät, että käsiteltävänä olevassa asiassa on riidanalaista se tapa, jolla Ranskan tasavallan ja Portugalin tasavallan väliselle kiintiöiden siirrolle annettiin konreettisesti lupa, kun suhteellisen vakauden periaatteen mukaan neuvostolla ei ollut mitään harkintavaltaa.

42 Kantajat väittävät, että koska neuvostolla ei ole laajaa harkintavaltaa Espanjan kuningaskunnalle myönnetyn sardellikiintiön muuttamisessa, vaatimuksena ei voi olla, toisin kuin neuvosto väittää, että rikkominen on lisäksi luonteeltaan vakava ja selvä.

43 Kantajat katsovat ensinnäkin rikotun oikeusnormin selvyydestä ja täsmällisyydestä, ettei ole relevanttia väittää, että 5.10.1999 annettu tuomio ja 18.4.2002 annettu tuomio ovat keskenään ristiriitaisia, koska kumotut säännökset ovat täysin selvät.

44 Neuvoston tekemän oikeudellisen virheen väitetystä anteeksiannettavuudesta kantajat korostavat, että 5.10.1999 annetussa tuomiossa kyseessä olleet säännökset eivät ole kyseisiä kumottuja säännöksiä. Asetus N:o 685/95, joka oli ensiksi mainitun tuomion kohteena, ei nimittäin kantajien mukaan sisältänyt kattavia säännöksiä kiintiöiden siirtojärjestelmästä, joka oli jälkimmäisen tuomion kohteena, koska lainvastaiseksi todettu kiintiön vaihto edellytti Portugalin tasavallan oikeutta kalastaa ICES-alueella VIII. Kantajien mukaan tämä kalastusoikeus myönnettiin kuitenkin vasta kyseisillä kumotuilla säännöksillä. Samankaltaista säännöstä ei siis kantajien mukaan ole tulkittu oikeuskäytännössä ristiriitaisesti. Kantajien mukaan 5.10.1999 annetun tuomion 51 ja 52 kohdassa päinvastoin vahvistetaan se, että sellainen siirto, jossa ei noudateta osuuksien kokonaistasapainoa eli aluekohtaisia kiintiöitä suhteellisen vakauden periaatteen mukaisesti, ei voi olla lainmukainen. Kantajien mukaan yhteisöjen tuomioistuin vahvisti 18.4.2002 antamansa tuomion 45 kohdassa nimenomaisesti, että kansallisten kiintiöiden noudattaminen on pakollista ja että tämä noudattaminen on eri alueiden välisten siirtojen edellytyksenä. Se, että neuvosto antoi luvan Portugalin tasavallan ja Ranskan tasavallan väliselle ICES-aluetta VIII koskevien sardellikiintiöiden siirrolle vahvistamatta sitä ennen yhteistä TACia kyseessä oleville alueille, on kantajien mukaan lisäksi anteeksiantamaton virhe, koska se tehtiin neuvoston antamien säännösten vastaisesti.

45 Kantajat katsovat lopuksi rikkomisen tahallisuudesta, että neuvosto tiesi täysin käyttäneensä oikeudellisesti keinotekoista tapaa evätäkseen Espanjan kuningaskunnalta oikeuden sardellikiintiöön, joka on 90 prosenttia ICES-alueen VIII kalastusmahdollisuuksista, koska neuvosto itsekin toteaa, kuten 18.4.2002 annetun tuomion 36 kohdasta ja 5.10.1999 annetun tuomion 25 kohdasta ilmenee, ettei se voinut lainmukaisesti muuttaa kiintiöjakoa ilman, että Espanjan kuningaskunta luopuu ensin omasta sardellikiintiöstään, ja että se ei tämän luopumisen puuttuessa voinut perustella sellaista tuntuvaa TACin lisäystä, jonka määrä oli kymmenkertainen niihin sardellin kalastusmahdollisuuksiin nähden, jotka se aikoi myöntää Ranskan tasavallalle ICES-alueella VIII.

46 Näin ollen kantajat väittävät, että kyseessä olevat lainvastaiset säännökset antaessaan neuvosto rikkoi yhteisön oikeutta riittävän ilmeisesti.

47 Komissio on väittänyt, että yhteisöjen tuomioistuin ei 18.4.2002 antamassaan tuomiossa lausunut oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteista, ja kantajat katsovat tästä väitteestä, että niillä on oikeus vedota kaikkiin sellaisiin oikeudellisiin perusteluihin, joiden kantajat katsovat sopivan väitteidensä tueksi, riippumatta siitä, hyväksyikö yhteisöjen tuomioistuin kyseiset perustelut kumoamiskanteen yhteydessä. Kantajat väittävät, että koska kumoamiskanne on itsenäinen suhteessa vastuun toteamista koskevaan kanteeseen, Espanjan kuningaskunnan nostaman kumoamiskanteen ja nyt vireillä olevan oikeudenkäynnin välillä on ainoastaan se yhteys, että kumoamiskanteesta annetussa tuomiossa ratkaistiin kysymys siitä, oliko neuvosto toiminut lainvastaisesti, ja näin ollen yhden niistä perusteista, jotka ovat yhteisön vastuun syntymisen edellytyksenä, on katsottava täyttyvän.

48 Komissio väittää, että koska asetukset, jotka neuvosto antaa TACien vahvistamiseksi, ovat vuosittaisia ja voivat perustellusti vaihdella vuodesta toiseen, oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita ei ole loukattu, ja kantajat katsovat tästä väitteestä, että nyt vireillä olevan oikeudenkäynnin kohteena on jäsenvaltioille kuuluvien kiintiöiden jakaminen TACin vahvistamisen jälkeen ja että kyseiset kiintiöt on joka tapauksessa ja kultakin vuodelta, jonka osalta lainvastainen siirto sallittiin, jaettava ICES-alueella VIII siten, että Espanjan kuningaskunnalla on 90 prosentin ja Ranskan tasavallalla 10 prosentin kiintiö, mutta kiintiöt eivät kantajien mukaan olleet keskenään tällaisessa suhteessa.

49 Niiden oikeusnormien rikkomisesta, joilla yksityisille annetaan oikeuksia, kantajat väittävät ensinnäkin, että suhteellisen vakauden periaate, jota neuvosto loukkasi 18.4.2002 annetussa tuomiossa kumotuilla säännöksillä, on ylemmäntasoinen oikeussääntö.

50 Kantajien mukaan liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohtaan sisältyy yksi yhteisen kalastuspolitiikan perusperiaatteista. Kantajat väittävät lisäksi, että asetukset, joiden säännöksiä kumottiin, ovat asetusten N:o 3760/92 ja N:o 685/95 vuosittaiseksi soveltamiseksi annettuja välineitä. Näin ollen kantajat katsovat, että vaikka kyse onkin samantasoisista säännöksistä, kyseisten asetusten tarkoituksen ja sisällön oli oltava näissä viimeksi mainituissa asetuksissa vahvistettujen periaatteiden mukaisia, asetuksissa, joissa määritellään primaarioikeuden, erityisesti EY 33 artiklan, mukaiset tavoitteet.

51 Tämän osalta kantajat täsmentävät, että myös kalastusoikeuksien luovutusmahdollisuus, johon neuvosto on vedonnut, seuraa suhteellisen vakauden periaatteen täytäntöönpanosta. Kantajat väittävät joka tapauksessa, että käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse etukäteen tehtävästä kiintiöiden jaosta. Kuten 18.4.2002 annetun tuomion 47 kohdasta kantajien mukaan ilmenee, kalastusoikeuksien vaihto edellyttää, että nämä oikeudet on aiemmin myönnetty suhteellisen vakauden periaatteen mukaisesti ja että ne jäsenvaltiot, joita asia koskee, pyytävät kyseistä vaihtoa. Kantajien mukaan yhteisöjen tuomioistuin sitä paitsi vahvisti, että suhteellisen vakauden periaate on ylemmäntasoinen oikeussääntö, kun se kumosi sen käsiteltävänä olleessa asiassa riitautetut säännökset.

52 Kantajat väittävät toiseksi, että liittymisasiakirja, jossa Espanjan kuningaskunnalle myönnetään 90 prosenttia sardellin pyynnistä ICES-alueella VIII, suhteellisen vakauden periaate, joka tarjoaa tämän osuuden säilyttämisen osalta lisätakeita, sekä ne rajat, jotka neuvostolle asetetaan asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdassa, jossa edellytetään sen valtion esittämää pyyntöä, jota asia koskee, ja asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdassa, jossa edellytetään yhteisen TACin vahvistamista, synnyttävät oikeuksia juuri kantajille tai ainakin perustellun odotuksen tällaisista oikeuksista. Kantajat nimittäin toteavat, että vaikka riidanalaista aluetta koskevasta sardellin TACista kuuluukin 90 prosentin kiintiö Espanjan kuningaskunnalle, tämän lajin kalastusoikeudet kyseisellä alueella ovat pyyntiä harjoittavilla taloudellisilla toimijoilla, tässä tapauksessa kantajilla ja niillä muilla yrityksillä, jotka ovat kalastukseen luvan saaneiden alusten haltijoita.

53 Tämän osalta kantajat toteavat ensinnäkin, että asetuksen N:o 3760/92 johdantoosan 12. ja 14. perustelukappaleen mukaan kiintiöt on jaettava perinteisen

kalastustoiminnan merkittävyyden, niiden alueiden erityistarpeiden, joiden väestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista, sekä kantojen väliaikaisen biologisen tilanteen perusteella, mikä osoittaa, että ICES-alueelle VIII toimiluvan saaneiden taloudellisten toimijoiden erityistilanne ja näiden toimijoiden oikeudet on otettu kyseistä aluetta koskevan sardellin TACin vahvistamisessa huomioon.

54 Kantajien mukaan suhteellisen vakauden periaatteesta seuraavan oikeuden tunnustaminen kantajille, tai perusteltu odotus tällaisesta oikeudesta, on ainoa normin tarkoituksen mukainen tulkinta; tänä tarkoituksena on säilyttää kyseessä olevan väestön elintaso eikä "lisätä" valtioilla olevia oikeuksia tunnustamalla niille oikeus, jonka taloudellinen arvo on kiistaton, tässä tapauksessa oikeus kalastusmahdollisuuksiin. Näin ollen kantajat väittävät, että valtio ainoastaan pitää uskottuna miehenä hallussaan niitä sardellin kalastusmahdollisuuksia, jotka on myönnetty liittymisasiakirjaan kiintiön muodossa sisältyvän suhteellisen vakauden periaatteen mukaisesti, koska Biskajanlahden vesillä toimivat Espanjan laivastoon kuuluvat sardellin kalastusalukset, jotka on kirjattu näiden alusten luetteloon ja joilla on lupa harjoittaa toimintaansa kyseisillä vesillä, ovat kyseessä olevien kalastusmahdollisuuksien todellisia taloudellisia edunsaajia.

55 Komissio on väittänyt, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi jo asiassa T-196/99, Area Cova ym. vastaan neuvosto ja komissio, 6.12.2001 antamassaan tuomiossa (Kok. 2001, s. II-3597), että suhteellisen vakauden periaate ei voi synnyttää yksityisille sellaisia subjektiivisia oikeuksia, joiden loukkaaminen synnyttäisi oikeuden vahingonkorvaukseen, ja kantajat katsovat tästä väitteestä, että komission mainitsema lause on huomautus, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti obiter dictum yhteydessä, jossa ei ollut kyse suhteellisen vakauden periaatteen soveltamisesta. Kantajien mukaan kyseinen toteamus ei kuulu kyseisen tuomion keskeisiin perusteluihin, eikä sitä näin ollen voida missään tapauksessa pitää komission tavoitteita tukevana oikeuskäytäntönä.

56 Kantajat palauttavat lisäksi mieleen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on selvästi katsonut, että asianomaiset voivat joka tapauksessa riitauttaa asetuksen

N:o 2742/1999 liitteessä I D olevan 9. otsakkeen EY 235 ja EY 288 artiklan mukaisessa sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevassa menettelyssä, jos ne katsovat kärsineensä kyseisestä säännöksestä suoraan aiheutunutta vahinkoa (19.9.2001 annettu määräys, 85 kohta).

57 Kantajat väittävät, että komission näkemyksen noudattaminen merkitsisi tehokkaan oikeussuojan periaatteen loukkaamista. Kantajien mukaan nimittäin neuvoston lainvastainen toimi jäisi joka tapauksessa seuraamuksitta, sillä tämän toimen aiheuttamia vahinkoja ei voitaisi korvata, koska valtio ei voi vaatia vahingonkorvausta. Kantajina olevilta laivanvarustajilta evättäisiin kalastusoikeus, tai ainakin perusteltu odotus tällaisesta oikeudesta, joka niille juuri yhteisön oikeudessa tunnustetaan, ja siten saaliit, joihin tämän oikeuden käyttäminen olisi johtanut mutta jotka saikin kiintiön siirrosta hyötynyt laivasto. Lopuksi kantajat väittävät, että tosiasiassa kalastusoikeudet jaettiin kiintiöiden vaihdon jälkeen liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan vastaisesti ja seuraamuksitta.

58 Toiseksi kantajat palauttavat mieleen, että EY 33 artiklan mukaan yhteisen maatalouspolitiikan yhtenä tavoitteena on taata maatalousväestölle kohtuullinen elintaso erityisesti lisäämällä maataloudessa työskentelevien tuloja. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kiintiöillä pyritään kantajien mukaan takaamaan kullekin jäsenvaltiolle osuus yhteisön TACista edellä mainittujen kriteerien perusteella. Kantajat kuitenkin korostavat, että ainoastaan kunkin jäsenvaltion lipun alla purjehtivat tai kussakin jäsenvaltiossa rekisteröidyt kalastusalukset voivat käyttää kyseessä olevalle jäsenvaltiolle myönnettyjä kiintiöitä (asia C-216/87, Jaderow, tuomio 14.12.1989, Kok. 1989, s. 4509, 17 kohta).

59 Kantajat korostavat kolmanneksi, että Espanjan laissa nro 3/2001 säädetään yhtäältä, että kalastusmahdollisuudet voidaan jakaa alusten kesken pyyntimäärinä ja aikaisemman kalastustoiminnan perusteella, ja toisaalta, että Euroopan unionin tai kansainvälisten sopimusten edellyttämän kalastusmahdollisuuksien tarkistamisen tai

vähentämisen on vaikutettava suhteellisena osuutena kuhunkin alukseen kohtuusperiaatteen mukaan siten, että kunkin toimijan suhteellinen asema säilyy. Kantajien mukaan tästä seuraa, että Espanjan kuningaskunnalle myönnetyn sardellikiintiön vähentyminen on vaikuttanut kielteisesti kantajien saavutettuihin oikeuksiin.

60 Neuvosto väittää komission tukemana, että yhteisön oikeudessa vahingonkorvauksen saamista koskevalle oikeudelle asetettu ensimmäinen edellytys ei täyty yhtäältä, koska neuvoston rikkomien oikeusnormien tarkoituksena ei ollut antaa yksityisille oikeuksia, ja toisaalta, koska nämä rikkomiset eivät ole riittävän ilmeisiä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

61 Kuten edellä 33 kohdassa palautettiin mieleen, yhteisön oikeudessa ensimmäisenä edellytyksenä oikeudelle saada vahingonkorvausta on se, että kyseessä oleva yhteisön toimielin on rikkonut oikeusnormia, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, ja että rikkominen on riittävän ilmeinen.

62 Näin ollen on syytä tarkastella vuorotellen, rikkoiko neuvosto oikeusnormia kyseessä olevalla menettelyllä, ja jos rikkoi, onko tämän normin tarkoituksena antaa yksityisille oikeuksia ja onko normin rikkominen riittävän ilmeinen.

Neuvoston menettelyn lainvastaisuus

63 Aluksi on määritettävä tarkasti se neuvoston menettely, jota kantajat pitävät lainvastaisena.

64 On selvää, että kantajat pyrkivät nyt käsiteltävänä olevalla kanteellaan saamaan korvausta vahingosta, jota kantajat väittävät kärsineensä niiden kumottujen säännösten johdosta, joilla neuvosto antoi Portugalin tasavallalle luvan kalastaa vuosina 1996–2001 osan sardellikiintiöstään Ranskan tasavallan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilla ICES-alueen VIII vesillä. Juuri tämän Portugalin tasavallalle ICES-alueelle VIII myönnetyn kalastusluvan yhteisöjen tuomioistuin totesi lainvastaiseksi 18.4.2002 antamassaan tuomiossa.

65 On syytä palauttaa mieleen, että kumotuilla säännöksillä pyrittiin panemaan täytäntöön asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohta, jonka nojalla vuosiksi 1995–2002 tehdyn kalastusmahdollisuuksien vaihtosopimuksen, joka oli hiljaisella sopimuksella uudistettavissa, mukaisesti Portugalin tasavalta luovutti Ranskan tasavallalle 80 prosenttia ICES-aluetta IX koskevista kalastusmahdollisuuksistaan, jotta tämä määrä voitiin kalastaa yksinomaan niillä ICES-alueen VIII vesillä, jotka kuuluvat Ranskan tasavallan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan. Koska Portugalin tasavallalla ei kuitenkaan ollut kalastusoikeuksia ICES-alueella VIII, kumottujen säännösten tarkoituksena oli luoda tällaiset oikeudet.

66 On korostettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuin kumosikin 18.4.2002 antamassaan tuomiossa neuvoston Portugalin tasavallalle antaman luvan kalastaa osan sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII, se ei lausunut sen sopimuksen lainmukaisuudesta, jolla Portugalin tasavalta luovutti ICES-aluetta VIII koskevia sardellin kalastusmahdollisuuksiaan Ranskan tasavallalle, koska se oli hyväksynyt tämän luovutuksen 5.10.1999 antamassaan tuomiossa.

67 Yhteisöjen tuomioistuin nimittäin oli tässä tuomiossa hylännyt kumoamisperusteet, jotka Espanjan kuningaskunta oli esittänyt kyseisestä luovutusta koskevasta säännöksestä eli asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdasta. Tämän säännöksen yhteensopivuus yhteisön oikeuden kanssa ratkaistiin siis lopullisesti 5.10.1999 annetussa tuomiossa, joka on kyseisen yhteensopivuuden osalta oikeusvoimainen (ks. vastaavasti julkisasiamies Alberin esittämä ratkaisuehdotus 18.4.2002 annettuun tuomioon johtaneessa asiassa, Kok. 2002, s. I-3441, 47 ja 79 kohta).

68 Sitä vastoin on tutkittava, onko Portugalin tasavallalle annettu lainvastainen lupa kalastaa osa sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII sellainen menettely, joka on omiaan johtamaan vahingonkorvaukseen. Tämän osalta kantajat väittävät, että niiden vahingon aiheuttanut neuvoston menettely oli suhteellisen vakauden periaatteen, liittymisasiakirjan sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden vastainen ja että kyseinen menettely merkitsi harkintavallan väärinkäyttöä.

— Suhteellisen vakauden periaatteen loukkaaminen

69 On palautettava mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi 18.4.2002 antamassaan tuomiossa, että koska neuvosto antoi kyseessä olevilla kumotuilla säännöksillä Portugalin tasavallalle luvan kalastaa vuosina 1996–2001 osan sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII, se loukkasi suhteellisen vakauden periaatetta, koska Espanja ei saanut 90:tä prosenttia niistä kalastusmahdollisuuksista, jotka sille oli myönnetty ICES-alueelle VIII.

— Muut kantajien väittämät rikkomiset

70 Kantajat väittävät, että neuvoston menettely oli paitsi suhteellisen vakauden periaatteen myös liittymisasiakirjan sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden vastainen ja että kyseinen menettely merkitsi harkintavallan väärinkäyttöä.

71 On totta, että yhteisöjen tuomioistuin ei 18.4.2002 antamassaan tuomiossa todennut neuvoston syyllistyneen edellä mainittuihin rikkomisiin ja harkintavallan väärinkäyttöön.

72 On kuitenkin palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vahingonkorvauskanne on kumoamiskanteeseen nähden itsenäinen (asia C-257/93, Van Parijs ym. v. neuvosto ja komissio, määräys 21.6.1993, Kok. 1993, s. I-3335, 14 ja 15 kohta ja asia T-20/94, Hartmann v. neuvosto ja komissio, tuomio 16.4.1997, Kok. 1997, s. II-595, 115 kohta), joten vahingot aiheuttaneen toimen kumoaminen tai sen pätemättömyyden toteaminen ei ole tarpeen vahingonkorvauskanteen nostamiseksi.

73 Yhteisön oikeuden mukainen oikeus vahingonkorvaukseen riippuu väitettyjen rikkomisten luonteesta, koska EY 288 artiklan toisen kohdan soveltaminen edellyttää, että väitetty rikkominen on riittävän ilmeinen ja että rikotulla oikeusnormilla annetaan yksityisille oikeuksia.

74 Näin ollen on tutkittava, oliko neuvoston menettely paitsi suhteellisen vakauden periaatteen myös liittymisasiakirjan sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteiden vastainen ja merkitsikö kyseinen menettely harkintavallan väärinkäyttöä.

75 Ensinnäkin on huomattava, että liittymisasiakirjan rikkominen on todettu, koska antamalla Portugalin tasavallalle luvan kalastaa osan sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII neuvosto epäsi, kuten yhteisöjen tuomioistuin totesi 18.4.2002 antamansa tuomion 42 kohdassa, Espanjan kuningaskunnalta sille myönnetyt 90 prosenttia sardellin TACin kalastusmahdollisuuksista ICES-alueella VIII. Espanjan kuningaskunnalle nimittäin myönnetään liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdassa 90 prosenttia sardellin TACin kalastusmahdollisuuksista kyseisellä alueella.

76 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa sitä vastoin oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteista, että niiden loukkaamista ei ole todettu. Kantajien väite nimittäin perustuu olettamaan, jonka mukaan neuvosto ei missään tapauksessa voinut lainmukaisesti antaa Portugalin tasavallalle lupaa kalastaa sardellia ICES-alueella VIII. Tämä olettama on kuitenkin virheellinen. Tämän osalta on palautettava mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi 18.4.2002 antamassaan tuomiossa seuraavaa:

"44 Riidanalaisia säännöksiä ei voida perustella asetuksen N:o 685/95 11 artiklan 1 kohdalla, kun se luetaan yhdessä asetuksen liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdan kanssa, koska tässä viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään, että kun sardellin yhteinen TAC on kerran vahvistettu ICES-alueille VIII ja IX, 80 prosenttia Portugalin kalastusmahdollisuuksista siirtyy vuosittain Ranskalle; määrät on kalastettava yksinomaan Ranskan suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kuuluvilta vesiltä.

45 [Edellä mainitun 5.10.1999] annetun tuomion 51 ja 52 kohtaan sisältyvä toteamus, jonka mukaan Portugalin tasavallan kalastusmahdollisuuksien siirtäminen Ranskan tasavallalle on toteutettu ICES-alueita VIII ja IX koskevan yhteisen TACin puitteissa, osoittautuu virheelliseksi. Jotta asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i [alakohdassa säädetty se edellytys täyttyisi, jonka mukaan Portugalin tasavallan ja Ranskan tasavallan pyyntimahdollisuuksien vaihtaminen edellyttää yhteisen sardellin TACin vahvistamista ICES-alueille VIII ja IX], neuvoston olisi pitänyt vahvistaa yksi ainoa sardellin TAC ICES-alueelle VIII ja ICES-alueille IX ja X ja CECAF-alueelle 34.1.1, mitä se ei ole tehnyt ja minkä se myöntää kirjelmissäänkin. Sillä, että kahta erillistä TACia hallinnoidaan yhteisesti, kuten neuvosto väittää, ei täytetä tätä edellytystä. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei myöskään ole kiistetty sitä, että nämä kaksi TACia koskevat kahta biologisesti eriytynyttä kalakantaa.

— —

47 Riidanalaiset säännökset eivät ole myöskään perusteltavissa asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdalla eivätkä 9 artiklan 1 kohdalla, joissa säädetään kiintiöiden vaihtoa koskevien sopimusten tekemisestä. Asetuksen 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdassa säädetään nimenomaisesti, että niiden jäsenvaltioiden pyyntö, joita asia suoranaisesti koskee, on tarpeen, jotta neuvosto ottaisi huomioon tällaisen vaihdon. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa Espanjan kuningaskunta ei ole tehnyt tällaista pyyntöä, vaikka asia koskee sitä suoranaisesti, koska kiintiöiden vaihdosta seuraa sardellin pyyntimahdollisuuksien lisääntyminen ICES-alueella VIII. Asetuksen 9 artiklan 1 kohdan osalta on todettava, että pyyntimahdollisuuksien vaihto, sellaisena kuin siitä säädetään tässä artiklassa, edellyttää, että nämä mahdollisuudet on aiemmin myönnetty suhteellisen vakauden periaatteen mukaisesti. Näin ei ole vuosien 1996–2001 osalta, kuten tämän tuomion 42 kohdasta ilmenee."

77 Tästä ilmenee, että neuvostolla oli asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.1 alakohdan toisen alakohdan i alakohdan ja asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan ii alakohdan nojalla lähtökohtaisesti edelleen oikeus antaa Portugalin tasavallalle lupa kalastaa sardellia ICES-alueella VIII, kunhan yhteinen sardellin TAC oli vahvistettu ICES-alueelle VIII ja ICES-alueelle IX tai kunhan kaikki ne jäsenvaltiot, joita asia suoranaisesti koski, pyysivät kyseistä lupaa.

78 Kantajat eivät näin ollen voi väittää, että kumotuilla säännöksillä loukattiin oikeusvarmuuden periaatetta, koska neuvostolla oli sovellettavan lainsäädännön nojalla lähtökohtaisesti oikeus kyseisten säännösten antamiseen. Samasta syystä kantajat eivät myöskään voineet perustellusti luottaa olemassa olleen tilanteen säilymiseen, koska neuvosto saattoi muuttaa sitä harkintavaltansa nojalla, ja asia on näin erityisesti yhteisen maatalouspolitiikan kaltaisella alalla, jolla toimielimillä on laaja harkintavalta (ks. vastaavasti edellä 55 kohdassa mainittu asia Area Cova ym. v. neuvosto ja komissio, tuomion 122 kohta).

79 Väitetystä harkintavallan väärinkäytöstä on lopuksi palautettava mieleen, että oikeuskäytännön mukaan toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin vastaajana olevan toimielimen esittämien päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (edellä 34 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Rica Foods ja Free Trade Foods v. komissio, tuomion 200 kohta).

80 Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava, että kantajat eivät esitä mitään seikkaa, josta ilmenisi, ettei kumottuja säännöksiä annettu "sardellin kalastusmahdollisuuksien tehokkaamman käyttämisen varmistamiseksi", mikä asetuksen N:o 746/95 johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa asetetaan tavoitteeksi.

81 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että neuvoston kyseessä oleva menettely on lainvastainen siltä osin kuin se loukkaa suhteellisen vakauden periaatetta ja rikkoo liittymisasiakirjaa.

82 Seuraavaksi on näin ollen selvitettävä se, oliko neuvoston rikkomien oikeusnormien tarkoituksena antaa yksityisille oikeuksia, ja tarvittaessa se, ovatko nämä rikkomiset riittävän ilmeisiä.

Oikeusnormi, jolla annetaan yksityisille oikeuksia

83 Oikeuskäytännön mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen edellyttää, että väitetty lainvastaisuus koskee sellaisen oikeusnormin rikkomista, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia (edellä 34 kohdassa mainittu asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 42 kohta ja edellä 34 kohdassa mainittu asia komissio v. Camar ja Tico, tuomion 53 kohta).

84 Näin ollen on tutkittava, missä määrin suhteellisen vakauden periaatteen ja liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan tarkoituksena voidaan katsoa olevan oikeuksien antaminen yksityisille.

85 Tämän osalta on aluksi pantava merkille, että toisin kuin neuvosto väittää, merkitystä ei ole sillä, onko rikottu normi ylemmäntasoinen oikeussääntö vai ei (ks. vastaavasti edellä 34 kohdassa mainittu asia Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomion 41, 42 ja 62 kohta). Asianosaisten ja muiden osapuolten tästä seikasta esittämät perustelut ovat näin ollen tehottomia.

86 Toiseksi on todettava, että oikeuskäytännön mukaan oikeusnormilla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia silloin, kun rikkominen koskee säännöstä tai määräystä, josta seuraavia oikeuksia kansallisten tuomioistuinten on suojeltava, jolloin kyseisellä säännöksellä tai määräyksellä on välitön oikeusvaikutus (yhdistetyt asiat C-46/93 ja C-48/93, Brasserie du pêcheur ja Factortame, tuomio 5.3.1996, Kok. 1996, s. I-1029, 54 kohta); josta seuraavaa etua voidaan pitää saavutettuna oikeutena (ks. vastaavasti asia T-113/96, Dubois et Fils v. neuvosto ja komissio, tuomio 29.1.1998, Kok. 1998, s. II-125, 63–65 kohta); jonka tehtävänä on suojata yksityisten etuja (yhdistetyt asiat 83/76, 94/76, 4/77, 15/77 ja 40/77, HNL ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 25.5.1978, Kok. 1978, s. 1209, Kok. Ep. IV, s. 119, 5 kohta) tai jossa myönnetään yksityisille sellaisia oikeuksia, joiden sisältö voidaan riittävästi yksilöidä (yhdistetyt asiat C-178/94, C-179/94 ja C-188/94–C-190/94, Dillenkofer ym., tuomio 8.10.1996, Kok. 1996, s. I-4845, 22 kohta).

87 On palautettava mieleen, että asetuksen N:o 3760/92 8 artiklan 4 kohdan i ja ii alakohdan mukaan neuvosto jakaa pyyntimahdollisuudet jäsenvaltioiden kesken siten, että voidaan turvata kunkin jäsenvaltion kalastustoiminnan suhteellinen vakaus kunkin kyseessä olevan kannan osalta. Tämän periaatteen mukaisesti liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdassa myönnetään Espanjan kuningaskunnalle 90 prosentin osuus sardellin TACista ICES-alueella VIII, ja loput 10 prosenttia myönnetään Ranskalle. Juuri tätä jakoa neuvosto rikkoi, kun se antoi kyseessä olevat kumotut säännökset, koska näiden säännösten seurauksena Espanjan kuningaskunta ei saanut 90:tä prosenttia sardellin kalastusmahdollisuuksista kyseisellä alueella.

88 Tämän osalta on korostettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jo katsoi edellä 55 kohdassa mainitussa asiassa Area Cova ym. vastaan neuvosto ja komissio antamassaan tuomiossa (152 kohta), että koska suhteellisen vakauden periaatteen kohteena ovat yksinomaan jäsenvaltioiden väliset suhteet, sillä ei voida antaa yksityisille subjektiivisia oikeuksia, joiden loukkaaminen antaisi oikeuden vahingonkorvaukseen EY 288 artiklan toisen kohdan perusteella.

89 Suhteellisen vakauden periaate nimittäin ilmentää perustetta, jonka mukaan yhteisön kalastusmahdollisuudet jaetaan jäsenvaltioiden kesken jäsenvaltioille myönnettyjen kiintiöiden muodossa. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut (yhdistetyt asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992, Kok. 1992, s. I-5073, Kok. Ep. XIII, s. I-125, 28 kohta), suhteellisen vakauden periaatteella ei näin ollen taata kalastajille mitään tiettyä kiinteää määrää kalaa, koska suhteellisen vakauden vaatimuksella on ymmärrettävä tarkoitettavan ainoastaan sitä, että kullakin jäsenvaltiolla säilyy tässä jaossa oikeus kiinteään prosenttiosuuteen.

90 Lisäksi on korostettava myös sitä, että asetuksen N:o 3760/92 9 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltioilla oli mahdollisuus vaihtaa keskenään kaikki niille myönnetyt kalastusoikeudet tai osa niistä, kuten käsiteltävänä olevan asian tosiseikat osoittavat. Menettelystä, jota tällaisessa vaihdossa oli noudatettava, ei myöskään ilmene seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että kalastusoikeuksiaan luovuttavan jäsenvaltion kalastajilla olisi ollut tällaisia oikeuksia.

91 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi 19.9.2001 antamansa määräyksen 54 kohdassa, liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan tarkoituksena on yksinomaan määrätä sardellikiintiön jaosta ICES-alueella VIII, eikä se sisällä mitään viittausta tällä alueella mahdollisesti sardellia pyytävien näiden kahden maan kalastajien tilanteeseen eikä siinä varsinkaan määrätä neuvoston velvollisuudesta ottaa näiden kalastajien erityistilanne huomioon, kun se sallii sardellikiintiön siirron viereiseltä alueelta tälle alueelle.

92 Tästä seuraa, että se, että Espanjan kuningaskunnalle on suhteellisen vakauden periaatteen nojalla myönnetty 90 prosentin osuus sardellin TACista ICES-alueella VIII, ei sellaisenaan anna espanjalaisille kalastajille mitään oikeutta pyytää sardellia tällä alueella, koska tällaiset mahdolliset kalastusoikeudet seuraavat yksinomaan kansallisesta lainsäädännöstä, jossa määritetään sardellin kalastuksen edellytykset ICES-alueella VIII.

93 Näin ollen on katsottava, että suhteellisen vakauden periaatteessa ja liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdassa yksilöidään riittävän tarkasti valtiot kalastusoikeuksien haltijoiksi ja määritellään näiden oikeuksien sisältö, joten kyseisillä oikeusnormeilla ei ole tarkoitus antaa yksityisille edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuja oikeuksia.

94 Kantajien tavoin on tosin todettava, että asetuksen N:o 3760/92 johdanto-osan 13. perustelukappaleen mukaan tässä asetuksessa säädetyssä suhteellisessa vakaudessa on otettava huomioon niiden alueiden erityistarpeet, joiden väestö on erityisen riippuvainen kalastuksesta ja sen liitännäistoiminnoista. Tästä seuraa, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että pyyntikiintiöillä pyritään turvaamaan kullekin jäsenvaltiolle yhteisön TACeista osuus, joka määritetään pääasiallisesti niiden pyyntimäärien mukaan, jotka perinteisillä kalastuselinkeinoilla, kalastuksesta riippuvaisella paikallisväestöllä ja kalastukseen liittyvillä elinkeinoilla on tässä jäsenvaltiossa ollut ennen kiintiöjärjestelmän perustamista (asia C-4/96, NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, tuomio 19.2.1998, Kok. 1998, s. I-681, 47 kohta; ks. myös asetuksen N:o 170/83 osalta asia C-3/87, Agegate, tuomio 14.12.1989, Kok. 1989, s. 4459, 24 kohta ja edellä 58 kohdassa mainittu asia Jaderow, tuomion 23 kohta).

95 Yhteisöjen tuomioistuin katsoo näin ollen, että neuvoston on jakaessaan pyyntimahdollisuudet jäsenvaltioiden kesken sovitettava yhteen kunkin kalakannan osalta ne intressit, joita kullakin jäsenvaltiolla on perinteisten kalastuselinkeinojensa suhteen tai kalastuksesta riippuvaisen paikallisväestön tai -elinkeinojen suhteen (edellä 94 kohdassa mainittu asia NIFPO ja Northern Ireland Fishermen's Federation, tuomion 48 kohta).

96 On kuitenkin todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi edellä 55 kohdassa mainitussa asiassa Area Cova ym. vastaan neuvosto ja komissio antamansa tuomion 153 kohdassa myös, että perinteiset kalastusoikeudet kuuluvat valtioille eivätkä yksittäisille laivanvarustajille, joten nämä eivät voi vedota sellaiseen subjektiiviseen oikeuteen, jonka loukkaaminen antaisi niille oikeuden vahingonkorvaukseen EY 288 artiklan toisen kohdan perusteella.

97 Tästä seuraa, että suhteellisen vakauden periaatteen ja liittymisasiakirjan 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan tarkoituksena ei ole antaa yksityisille edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuja oikeuksia. Näin ollen ei ole tarpeen tutkia, onko näiden normien rikkominen, johon neuvosto on syyllistynyt, riittävän ilmeinen, ja on todettava, että yhteisön oikeudessa vahingonkorvauksen saamista koskevalle oikeudelle asetettu ensimmäinen edellytys ei täyty käsiteltävänä olevassa asiassa.

2. *Väitetty vahinko*

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

98 Kantajat väittävät, että niille aiheutui neuvoston lainvastaisesta menettelystä neljänlaista vahinkoa.

99 Ensinnäkin kantajat toteavat, että kumottujen säännösten välittömänä vaikutuksena oli se, että Biskajanlahdella toimivalta Espanjan laivastolta evättiin oikeus kalastaa 90 prosenttia sen "uuden TACin" mukaisesta saaliista, joka määritetään laskemalla yhteen kunkin kalastusvuoden osalta virallisesti hyväksytty ICES-alueen VIII TAC ja ne ylimääräiset sardellitonnit, jotka Ranskan laivasto sai ICES-alueelle VIII, kun sille siirrettiin neuvoston luvalla ICES-aluetta IX koskeva Portugalin kiintiö. Kantajat

nimittäin väittävät, että ICES-alueella VIII kalastettava sardelli muodostaa yhden ainoan eriytetyn hallinnointiyksikön. Jokainen kalastusyksikön merellä saama saalis vähennetään näin ollen ICES-alueen VIII TACista, jolloin tätä saalista vastaava määrä ei ole enää niiden muiden kalastusyksiköiden pyydettävissä, jotka kuuluvat kyseisellä alueella kalastusluvan saaneeseen laivastoon.

100 Kantajien mukaan tämä vahinko on todellinen ja varma. Kantajat nimittäin väittävät, että koska 90 prosenttia ICES-aluetta VIII koskevasta sardellin TACista, jonka neuvosto vuosittain vahvistaa, kuului Espanjan laivastolle ja koska alueiden välinen kiintiöiden siirto oli lainvastainen, TACin lisääminen ottamatta huomioon suhteellisen vakauden periaatetta johtaa väistämättä siihen päätelmään, että sinä aikana, jona tätä TACin tosiasiallista lisäystä sovellettiin, Espanjan laivastolta ja siis kantajilta evättiin osa niistä kalastusoikeuksista, jotka niille olisi myönnetty näinä vuosina todellisuudessa voimassa olleen TACin mukaisesti; kantajien mukaan tämä TAC voidaan laskea lisäämällä asetuksissa vahvistettuun sardellin TACiin, nimittäin vuosittaiseen 33 000 tonniin, neuvoston sallimaa siirtoa vastaava TAC, nimittäin 5 008 tonnia vuosien 1996, 1997, 1998 ja 1999 osalta, 3 000 tonnia vuoden 2000 osalta ja 4 176 tonnia vuoden 2001 osalta. Tämä vahinko aiheutui suoraan kantajille, koska kiintiöitä koskevat kalastusoikeudet kuuluivat niille.

101 Kantajat tosin myöntävät, että vahingon syntymiseksi sardellit oli ensin kalastettava ja että Espanjan laivasto ei todennäköisesti olisi kalastanut koko Espanjan kuningaskunnalle myönnettyä kiintiötä, vaikkei siirtoa olisi tehtykään. Kantajien mukaan on kuitenkin näytetty toteen, että siirto tehtiin ja että sardelleja ei kalastanut Espanjan laivasto vaan Ranskan laivasto, joka vieläpä ylitti Ranskan tasavallalle myönnetyn kiintiön.

102 Instituto Tecnológico Pesquero y Alimentario on laatinut taloudellisen arvion kantajille aiheutuneesta vahingosta (jäljempänä AZTI-selvitys), ja kantajat katsovat tämän kannekirjelmään liitetyn arvion perusteella, että kiintiöiden lainvastaisen luovutuksen seurauksena ICES-alueella VIII kalastettava vuosittainen määrä

lisääntyi keskimäärin 4 500 tonnia ja että tämä lisäys on laskettu vähentämällä Ranskan laivaston saamien saaliiden kokonaismäärästä se TAC-kiintiö, joka Ranskan laivastolle olisi kuulunut ilman lainvastaiseksi todettua luovutusta. Kantajien mukaan Ranskan laivaston saamien ylimääräisten saaliiden kokonaisarvo verrattuna siihen kiintiöön, jonka se olisi voinut saada ilman siirtoa vuosina 1996–2001, on 51 722 830 euroa.

103 Kantajat täsmentävät tämän osalta, ettei niiden kanne siis koske Ranskan laivaston ylimääräisiä kalastusmahdollisuuksia vaan ylimääräisiä saaliita suhteessa niihin kalastusmahdollisuuksiin, jotka tälle laivastolle lainmukaisesti kuuluivat. Kantajien mukaan aiheutunutta vahinkoa ei näin ollen voida arvioida, kuten neuvosto väittää, sen mukaan, kalastiko Espanjan laivasto asetuksissa sallittua sardellin saalismäärää lähellä olevan määrän vai ei, vaan sen kiistattoman tosiseikan mukaan, että kiintiöiden lainvastaisen siirron takia Ranskan laivaston saaliit olivat liian suuret.

104 Kantajat katsovat toiseksi, että lainvastaisuus, johon neuvosto syyllistyi, aiheutti niille lisävahinkoa sikäli kuin kyseisen lainvastaisuuden seurauksena markkina-olosuhteet muuttuivat Baskimaan itsehallintoalueella kyseessä olevana ajanjaksona, koska sekä kysyntä että hinnat laskivat. AZTI-selvityksen perusteella kantajat arvioivat tämän osalta, että niille aiheutui vuosina 1996–2001 vahinkoa yhteensä 3 953 989 euroa.

105 Kolmanneksi kantajat katsovat, että lainvastaisuus, johon neuvosto syyllistyi, heikensi Espanjan laivaston kilpailuasemaa Ranskan laivaston vahvistuessa, koska Ranska kykeni tukemaan kyseessä olevalla kalastusalueella toimivaa laivastoaan suurelta osin sen kalastusmahdollisuuksien luovutuksen ansiosta, jonka yhteisöjen tuomioistuin kumosi. Kantajat perustavat tätä koskevan näkemyksensä seuraavaan kolmeen merkitykselliseen tekijään, joilla kantajien mukaan voidaan mitata Ranskan laivaston toimintaa: kalastusalusten määrän kehitys ja käytössä olleet käytännöt, saaliiden kokonaismäärä ja ne pyyntiponnistuksen välilliset rajoitukset, jotka johtuivat ICES-aluetta VIII koskevasta sardellin TACista Ranskalle kuuluvan kiintiön ennenaikaisesta täyttymisestä. Tästä kantajien mukaan seuraa, että

Biskajanlahdella toimivan Espanjan laivaston elinkelpoisuus on vakavasti vaarantunut keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, koska Biskajanlahden yhteisiä kalavaroja on pyydetty liikaa ja koska tämän seurauksena ICES-alueen VIII sardellikanta on pienentynyt. Kantajien mukaan tämä johtaa laivaston tosiasiallisten saalismahdollisuuksien vähentymiseen, riippumatta vahvistetusta TACista, ja huomattavaan vaaraan siitä, että sardellia koskeva yhteisön TAC vähenee kyseisellä kalastusalueella.

106 Neljänneksi kantajat väittävät, että ICES-aluetta VIII koskevien kalastusmahdollisuuksien luovutus Ranskan laivastolle on yksi kalavarojen liikakalastuksen tärkeimmistä syistä, sillä luovutuksen avulla tämä laivasto voi kalastaa käytännössä ympäri vuoden. Tästä on kantajien mukaan osoituksena se, että Espanjan laivasto ei ole viime vuosina kyennyt käyttämään sardellin TACista koko kiintiötään, koska Ranskan laivasto on pyytänyt tätä kantaa liikaa. Kantajien mukaan Ranskan laivaston suorittamasta kalavarojen liikakalastuksesta Espanjan laivastolle aiheutuneena todellisena ja varmana vahinkona on tähän asti ollut mahdottomuus saada suurempia saaliita. Tulevaisuudessa tätä vahinkoa syntyy pienemmistä tosiasiallisista saalismahdollisuuksista, koska sardellikanta pienenee, mikä heikentää Espanjan laivaston taloudellista elinkelpoisuutta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

107 Kantajien mukaan Espanjan laivaston kilpailuaseman heikentyminen ja kalavarojen liikakalastus ovat todellisia ja varmoja vahinkoja, riippumatta siitä, että niiden tarkka arviointi on tehtävä myöhemmin ja erikseen.

108 Siitä kritiikistä, jota neuvosto on esittänyt AZTI-selvityksessä käytettyä menetelmää kohtaan, kantajat väittävät yhtäältä, että saamatta jääneen voiton (lucrum cessans) tai suoranaisen vahingon (damnum emergens) kaikessa arvioinnissa on välttämättä arvioitava ensin niitä voittoja, jotka olisi voitu saada ilman vahinkotapahtumaa, ja toisaalta, että AZTI-selvityksessä käytettiin menetelmää, jota taloustieteilijät pitivät tieteellisesti pätevimpänä määritettäessä Espanjan laivaston kunkin sellaisen aluksen osalta, joka kuuluu jollekin kantajista, mikä on sen osuus kokonaisvahingosta. Kantajat katsovat, että jos neuvosto aikoo kiistää tämän menetelmän laadun tai sen tieteellisen tarkkuuden, sen on perusteltava kantansa.

109 Neuvoston mukaan kantajat eivät ole näyttäneet toteen, että niille olisi aiheutunut jonkinlaista vahinkoa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

110 Oikeuskäytännön mukaan sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntyminen EY 288 artiklan toisen kohdan nojalla edellyttää, että vahinkoa kärsinyt henkilö osoittaa väittämänsä vahingon todella syntyneen. Tämän vahingon on oltava todellinen ja varma (yhdistetyt asiat 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 ja 5/81, Birra Wührer ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 27.1.1982, Kok. 1982, s. 85, 9 kohta ja asia T-99/98, Hameico Stuttgart ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 2.7.2003, Kok. 2003, s. II-2195, 67 kohta) sekä arvioitavissa (asia T-108/94, Candiotte v. neuvosto, tuomio 16.1.1996, Kok. 1996, s. II-87, 54 kohta). Täysin hypoteettinen ja määrittelemätön vahinko sen sijaan ei anna oikeutta vahingonkorvaukseen (ks. vastaavasti asia T-267/94, Oleifici Italiani v. komissio, tuomio 11.7.1997, Kok. 1997, s. II-1239, 73 kohta).

111 Kantajan on esitettävä yhteisöjen tuomioistuimille se näyttö, joka on tarpeen kantajalle aiheutuneen vahingon olemassaolon ja laajuuden selvittämiseksi (asia T-575/93, Koelman v. komissio, tuomio 9.1.1996, Kok. 1996, s. II-1, 97 kohta ja asia T-184/95, Dorsch Consult v. neuvosto ja komissio, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. II-667, 60 kohta; ks. myös vastaavasti asia 26/74, Roquette Frères v. komissio, tuomio 21.5.1976, Kok. 1976, s. 677, 22–24 kohta).

112 Näin ollen on tutkittava, ovatko kantajat osoittaneet kärsineensä todellista ja varmaa vahinkoa.

113 Ensinnäkin kantajat väittävät kärsineensä vahinkoa sikäli kuin niiltä evättiin oikeus kalastaa 90 prosenttia sen "uuden TACin" mukaisista saaliista, joka on laskettu lisäämällä ICES-alueelle VIII vahvistettuun TACiin siirretty kiintiö. Kannekirjelmässään kantajat katsovat tätä koskevan vahinkonsa vastaavan niiden ylimääräisten saaliiden arvoa, jotka Ranskan laivasto sai suhteessa lainmukaiseen kiintiöönsä.

114 On syytä palauttaa mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin totesi 18.4.2002 antamansa tuomion 42 kohdassa, että koska Portugalin tasavalta sai luvan kalastaa osan sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII, Espanjan kuningaskunta ei suhteellisen vakauden periaatteen vastaisesti saanut 90:tä prosenttia sardellin kalastusmahdollisuuksista tällä alueella, vaikka sille olikin annettu 90 prosenttia kyseiselle alueelle vahvistetusta sardellin TACista. Portugalin tasavallalle annettu lupa kalastaa osa sardellikiintiöstään ICES-alueella VIII nimittäin lisäsi sardellin kalastusmahdollisuuksia tällä alueella ilman, että Espanjan kuningaskunta olisi voinut käyttää 90 prosenttia tästä ylimääräisestä sardellikiintiöstä.

115 On myös varmaa, että vuosina 1996–2001 tapahtunut sardellin kalastusmahdollisuuksien lisääntyminen ICES-alueella VIII antoi Ranskan tasavallalle mahdollisuuden lisätä sardellin pyyntiään tällä alueella, koska Portugalin tasavalta oli luovuttanut sille tätä aluetta koskevan kiintiönsä asetuksen N:o 685/95 liitteen IV nojalla.

116 On kuitenkin todettava, että toisin kuin kantajat väittävät, mikään edellä mainituista seikoista ei osoita kantajien kärsineen todellista ja varmaa vahinkoa.

117 On nimittäin palautettava mieleen, että kuten yhteisöjen tuomioistuin jo on katsonut, suhteellisen vakauden periaatteella tarkoitetaan ainoastaan kustakin kyseessä olevasta kannasta käytettävissä olevan saaliin määrän — joka itsessään voi muuttua — prosentuaalisen osuuden pysyttämistä kiinteänä eikä sitä, että taattaisiin tietty kiinteä saalismäärä (asia 46/86, Romkes, tuomio 16.6.1987, Kok. 1987, s. 2671, 17 kohta).

118 Tästä seuraa, että ICES-alueelle VIII vahvistetusta TACista Espanjan kuningaskunnalle myönnetty 90 prosentin kiintiö on ainoastaan enimmäissaaliin teoreettinen määrä, jota Espanjan laivasto ei missään tapauksessa saa ylittää. Kyseinen kiintiö ei sitä vastoin mitenkään merkitse sitä, että Espanjan laivastolla olisi takeet siitä, että se voi tosiasiassa kalastaa 90 prosenttia sardellin TACista ICES-alueella VIII. Tämän osalta on todettava, että vaikka asianosaiset ovatkin eri mieltä siitä, oliko Espanjan viranomaisilla kalastusoikeuksien myöntämisessä harkintavaltaa, on riidatonta, että ICES-alueella VIII toimivilla kalastajilla ei ole mitään sellaista henkilökohtaista kiintiötä, jonka Espanjan viranomaiset olisivat myöntäneet kansallisen lainsäädännön nojalla.

119 Näin ollen se, etteivät kantajat saaneet 90:tä prosenttia sardellin kalastusmahdollisuuksista ICES-alueella VIII, osoittaa ainoastaan teoreettista ja hypoteettista vahinkoa, jonka todellisuus riippuu Espanjan laivaston tosiasiallisista saaliista. Kantajat sitä paitsi myöntävät tämän nimenomaisesti todetessaan vastauskirjelmässään, että "Espanjan laivasto ei todennäköisesti olisi kalastanut koko kiintiötään, vaikkei siirtoa olisi tehtykään".

120 Ranskan laivaston saaliit ylittivät sillä ennen siirtoa olleen alkuperäisen kiintiön, mutta tämä seikka ei sellaisenaan todista mitenkään, että Espanjan laivastolle on aiheutunut vahinkoa pienempien saaliiden muodossa. On nimittäin todettava, että koska sardellin TACin mukainen osuus muodostaa teoreettisen enimmäismäärän, pelkästään se, että Ranskan laivasto kalastaa enemmän, ei osoita, toisin kuin kantajat väittävät, että Espanjan laivasto olisi kalastanut vähemmän tai että sitä olisi estetty kalastamasta enemmän.

121 Tästä seuraa, että seikat, joihin kannekirjelmässä vedotaan, eivät riitä näytöksi todellisesta ja varmasta vahingosta.

122 Ranskan laivaston ylimääräisten saaliiden arvo, joka on arvioitu 51 722 830 euroksi, ei missään tapauksessa voi osoittaa kantajille aiheutuneen vahingon laajuutta. Koko Ranskan laivaston tosiasiallisen saaliin määrän ja sen saaliin määrän, jonka kantajat olisivat voineet saada, välillä ei nimittäin ole mitään vastaavuutta.

123 Sikäli kuin kantajien väittämä vahinko perustuu pelkästään siihen, että Ranskan laivaston saaliit ylittivät sen lainmukaisen kiintiön, kantajien väitteet on hylättävä.

124 Toiseksi on huomattava, että se hypoteettinen vahinko, johon kantajat vetoavat, olisi luonteeltaan todellinen ja varma, jos osoittautuisi, että sardellisaaliit, jotka Ranskan laivasto sai ICES-alueella VIII Portugalin tasavallan tälle alueelle saamasta ylimääräisestä kiintiöstä, rajoittivat tällä alueella toimivan Espanjan laivaston tosiasiallisia sardellin kalastusmahdollisuuksia estämällä sitä saamasta lisäsaaliit, joiden määrä olisi ollut 90 prosenttia ICES-alueen VIII kalastusmahdollisuuksista, kun otetaan huomioon se kiintiö, jonka kalastamiseen Portugalin tasavallalle annettiin lupa tällä alueella.

125 Tämän osalta on kuitenkin todettava, että vaikka kantajat ovatkin korostaneet niitä Ranskan laivaston kalastamia määriä, jotka ylittivät tällä laivastolla ICES-alueella VIII olleen lainmukaisen kiintiön, kantajat eivät ole missään vaiheessa yrittäneet täsmentää niiden lisäsaaliiden määrää, jotka kantajat olisivat voineet saada ilman kumottuja säännöksiä.

126 Lisäksi on todettava olevan riidatonta, että vuosina 1996–2001 Espanjan kuningaskunta ei koskaan täyttänyt 90 prosentin sardellikiintiötään siitä TACista, joka oli alun perin vahvistettu ICES-alueelle VIII, kiintiötään, jonka määränä on kunkin kyseessä olevan vuoden osalta 29 700 tonnia.

127 Koska Espanjan laivasto ei täyttänyt minkään kyseessä olevan vuoden osalta sardellikiintiötään ICES-alueella VIII, se, että Ranskan laivasto puolestaan ylitti sille lainmukaisesti myönnetyn kiintiön, on merkityksetöntä sen osoittamisessa, että Espanjan laivastolle on aiheutunut vahinkoa, koska tällä laivastolla joka tapauksessa oli mahdollisuus kalastaa enemmän sardellia ICES-alueella VIII tälle alueelle vahvistetun TACin mukaisesti.

128 Tämän osalta on huomattava, että kantajat eivät ole myöskään väittäneet, että Espanjan laivasto olisi itse rajoittanut saaliitaan jakaakseen ne koko vuoden ajalle siten, ettei 29 700 tonnin kiintiö ylity, joten jos kyseiselle laivastolle olisi ilmoitettu, että sillä on käytössään ylimääräinen sardellikiintiö, se olisi kalastanut sardellia lisää.

129 Lisäksi on todettava, että koska käsiteltävänä olevassa asiassa kalastusmahdollisuuksien käyttämätön osa oli aina yli 25 prosenttia kiintiöstä ja jopa yli 50 prosenttia vuosina 1996–1998, ei voida väittää, että Espanjan laivasto olisi mitenkään rajoittanut sardellin kalastustaan.

130 Joka tapauksessa on katsottava, että vaikka oletettaisiinkin, että Ranskan laivaston ICES-alueella VIII saamat ylimääräiset saaliit ovat omiaan osoittamaan, että Espanjan laivaston kalastusmahdollisuuksia on rajoitettu, kantajat eivät voi käsiteltävänä olevassa asiassa vedota tämän osalta mihinkään todelliseen ja varmaan vahinkoon. Ne sardellin kalastusmahdollisuudet nimittäin, jotka Espanjan laivasto jätti käyttämättä Espanjan kuningaskunnalle myönnetystä kiintiöstä vuosina 1996–2001, ylittivät aina määrältään ne kantajien määrittämät ylimääräiset saaliit, jotka Ranskan laivasto sai tällä alueella kyseisenä aikana.

131 Näin ollen on selvää, että vaikka Ranskan laivaston saaliit olisikin saatu Espanjan laivaston saaliiden kustannuksella, kantajilla oli ennen kumotuilla säännöksillä sallitun siirron toteuttamista edelleen käyttämättömiä ja Espanjan kuningaskunnalle myönnettyjä kalastusmahdollisuuksia sovellettaessa rajaa, joka on 90 prosenttia tälle alueelle vahvistetusta TACista, eli 29 700 tonnia.

132 Se, ettei Espanjan laivasto voinut kalastaa koko Espanjan kuningaskunnalle myönnettyä kiintiötä tai edes merkittävää osaa siitä, ilmenee vielä siitäkin, että asetuksen N:o 685/95 liitteessä IV olevan 1 kohdan 1.2 alakohdan toisen alakohdan ix alakohdan nojalla Espanjan kuningaskunta suostui luovuttamaan vuosittain Ranskan tasavallalle vuodesta 1996 lähtien 9 000 tonnia (12 000 tonnia vuonna 2000) niistä kalastusmahdollisuuksistaan, jotka sillä oli sardellin TACin mukaisesti ICES-alueella VIII, joten se tosiasiallinen kiintiö, joka oli Espanjan kuningaskunnan käytettävissä kyseisellä alueella vuodesta 1996, ei todellisuudessa ollut 29 700 tonnia vaan 20 700 tonnia (17 700 tonnia vuonna 2000). Näin ollen on selvää, että vaikka kantajat tässä kanteessaan väittävätkin kärsineensä vahinkoa sen takia, että Ranskan tasavalta sai luvan kalastaa ICES-alueella VIII noin 5 000 tonnin määrän sen 3 300 tonnin alkuperäisen kiintiön lisäksi, joka sille liittymisasiakirjassa myönnetään, Espanjan kuningaskunta luovutti samanaikaisesti lähes kolmanneksen siitä kiintiöstä, joka sille liittymisasiakirjassa tälle alueelle myönnetään.

133 Näistä syistä kantajat eivät voi väittää, että niiden tosiasiallisia kalastusmahdollisuuksia ICES-alueella VIII olisi rajoitettu. Tämän sitä paitsi vahvistaa se, että neuvoston esittämien tietojen mukaan, joita kantajat eivät ole kiistäneet, sekä vuonna 1994, eli ennen kuin Portugalin tasavalta sai luvan kalastaa sardellia ICES-alueella VIII, että vuonna 2002, eli tämän luvan kumoamisen jälkeen, Espanjan kuningaskunta oli kaukana kiintiönsä täyttymisestä, koska näinä kahtena vuotena ICES-alueella VIII saatujen sardellisaaliiden määränä oli 11 230 tonnia ja 7 700 tonnia. Tästä ilmenee, että kantajien kalastusmahdollisuuksille ei siis kyseessä olevana aikana asetettu mitään todellisia ja varmoja rajoituksia.

134 Kaikkien edellä esitettyjen syiden perusteella on siis katsottava, että se, että kantajat eivät voineet hyödyntää 90:tä prosenttia Espanjan kuningaskunnalle ICES-alueella VIII kuuluvista kalastusmahdollisuuksista, ja se, että Ranskan laivaston saaliit tällä alueella ylittivät sillä olleen kiintiön, eivät kumpikaan osoita, että kantajille olisi aiheutunut sellaista todellista ja varmaa vahinkoa, joka olisi omiaan johtamaan vahingonkorvauksen myöntämiseen nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

135 Kantajat väittävät toiseksi, että neuvoston lainvastainen menettely johti hintojen ja kysynnän laskuun.

136 Tästä on riittävää todeta, että tällaisen laskun tosiasiallisuudesta ei ole mitään näyttöä asiakirja-aineistossa eikä varsinkaan AZTI-selvityksessä esitetyissä tiedoissa. Erityisesti on huomattava, että tässä selvityksessä tyydytään esittämään sellaisen taulukon avulla, joka sisältyy myös kannekirjelmään, arvio niistä taloudellisista "tappioista", joiden väitetään Espanjan laivastolle aiheutuneen, selostamalla sellaisia matemaattisia kaavoja, joiden parametreja ei selitetä, ja esittämättä tietoja kyseessä olevaa ajanjaksoa koskevista markkinahinnoista. Tiedoista, jotka asianosaiset toimittivat vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen, on lisäksi ilmennyt, ettei sardellin keskihinta laskenut vuosina 1996–2001. Kantajien väitteitä, joiden mukaan neuvoston lainvastainen menettely johti hintojen ja kysynnän laskuun, ei näin ollen voida hyväksyä.

137 Kolmanneksi kantajat väittävät kärsineensä vahinkoa sen johdosta, että kantajien kilpailuasema heikkeni suhteessa Ranskan laivastoon.

138 Tämän osalta on todettava, että kuten neuvosto perustellusti katsoo, kantajat eivät ole esittäneet mitään sellaista konkreettista näyttöä, joka tukisi väitettä kantajien kilpailuaseman heikentymisestä, vaan kantajat tyytyvät epämääräisiin ja yleisiin toteamuksiin. Kantajien kanne on siis tältä osin perusteeton.

139 Neljänneksi kantajat väittävät kärsineensä vahinkoa kalavarojen liikakalastuksen ja vähenemisen takia.

140 Tästäkin on todettava, että kantajat eivät esitä mitään sellaista konkreettista näyttöä, joka tukisi väitettä kalavarojen vähenemisestä, vaan kantajat tyytyvät tältä osin epämääräisiin ja yleisiin toteamuksiin. Kantajat väittävät ainoastaan, että kalavarojen vähenemisestä on osoituksena se, että Espanjan kuningaskunta ei koskaan kyennyt kalastamaan koko kiintiötään. Pelkkä tällainen väite vaikuttaa kuitenkin perusteettomalta, koska kyseessä olevaa ajanjaksoa koskevaa TACia, joka vahvistettiin vuosittain ottamalla asetuksen N:o 3760/92 4 ja 8 artiklan mukaisesti huomioon kalavarojen tila käytettävissä olleiden tieteellisten lausuntojen perusteella, ei muutettu kyseessä olevana ajanjaksona, vaan se pidettiin 33 000 tonnissa.

141 Mikäli kantajat vaativat korvausta tulevasta vahingosta, tästä on riittävää todeta, että kantajat eivät ole osoittaneet, että tällainen vahinko uhkaisi välittömästi ja että se olisi riittävän varmasti ennakoitavissa (ks. vastaavasti edellä 110 kohdassa mainittu asia Hameico Stuttgart ym. v. neuvosto ja komissio, tuomion 63 kohta).

142 Kantajat väittävät tämän osalta, että sardellin TAC vähennettiin 11 000 tonniin vuonna 2003. Tämä toteamus on kuitenkin virheellinen. Yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla pyyntirajoitukset ovat tarpeen, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2003 20 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2341/2002 (EYVL L 356, s. 12) liitteestä I D nimittäin ilmenee, että ICES-aluetta VIII koskevaksi sardellin TACiksi vahvistettiin vuoden 2003 osalta 33 000 tonnia. Lisäksi on todettava, että kyseinen TAC pidettiin 33 000 tonnissa sekä vuonna 2002 (yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla sovelletaan saalisrajoituksia, sovellettavien

eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2002 18 päivänä joulukuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2555/2001 (EYVL L 347, s. 1) liite I D) että vuonna 2004 (yhteisön vesialueilla ja yhteisön aluksiin sellaisilla muilla vesialueilla, joilla pyyntirajoitukset ovat tarpeen, sovellettavien eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien ja niihin liittyvien edellytysten vahvistamisesta vuodeksi 2004 19 päivänä joulukuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2287/2003 (EUVL L 344, s. 1) liite I B).

143 Lopuksi on palautettava mieleen kantajien 31.5.2005 esittämästä asian selvittämistoimia koskevasta pyynnöstä, että sellainen asian selvittämistoimia koskeva pyyntö, joka on esitetty suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen, voidaan hyväksyä vain silloin, kun se koskee tosiseikkoja, joiden vaikutus voi olla riidan lopputuloksen kannalta ratkaiseva, ja kun pyynnön esittäjä ei ole voinut vedota näihin seikkoihin ennen suullisen käsittelyn päättämistä (asia C-227/92 P, Hoechst v. komissio, tuomio 8.7.1999, Kok. 1999, s. I-4443, 104 kohta). Käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava yhtäältä, että kantajat eivät ole mitenkään perustelleet väitettään, jonka mukaan kantajat eivät kannekirjelmässään voineet esittää näyttöä kalavarojen liikakalastusta ja vähenemistä koskevan toteamuksensa tueksi. Kantajat eivät etenkään selitä, miksi kantajille ei ollut kannekirjelmän vaiheessa eikä edes vastauskirjelmän vaiheessa mahdollista pyytää asiantuntijatutkimusta. Tästä seuraa, että pyyntö on jätettävä tutkimatta.

144 Toisaalta on todettava, että asian selvittämistoimia koskeva pyyntö on joka tapauksessa merkityksetön. On nimittäin huomattava, että missään kantajien toimittamassa asiakirjassa ei todisteta eikä edes esitetä näkemystä, jonka mukaan saaliiden vähentyminen tai kannan huono biologinen tila vuonna 2005 voisivat johtua 18.4.2002 annetulla tuomiolla kumotuista säännöksistä tai sardellin aikaisemmasta liikakalastuksesta. Instituto Tecnológico Pesquero y Alimentarion laatimasta "Arrantza 2003" -nimisestä vastauskirjelmän liitteenä olevasta selvityksestä päinvastoin ilmenee, että sardellin elinkaari on erittäin lyhyt ja että

sardellipopulaatio on hyvin vaihteleva, joten eri vuosina sardellipopulaatio voi olla riittämätön tai siitä voi olla suoranaista pulaa. Kyseisessä selvityksessä todetaan näin ollen, että kutevan kannan biomassa oli vuonna 2002 turvallisten biologisten rajojen mukainen, ja sen määräksi arvioidaan 56 000 tonnia, kun varovaisuusperiaatteen mukaisen biomassan määrä on 36 000 tonnia. Näin ollen on katsottava, että kantajien esittämien asiakirjojen vaikutus ei voi olla riidan lopputuloksen kannalta ratkaiseva.

145 Kantajien esittämä asian selvittämistoimia koskeva pyyntö on näin ollen hylättävä.

146 Kaikista näistä syistä on katsottava, että kantajat eivät ole esittäneet näyttöä väittämiensä vahinkojen tosiasiallisuudesta.

147 Koska kantajat eivät ole näyttäneet toteen sellaisen oikeusnormin, jolla annetaan yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista eivätkä väittämänsä vahingon tosiasiallisuutta, on katsottava, ettei yhteisölle voi syntyä vahingonkorvausvastuuta, eikä ole tarpeen tutkia sen edellytyksen täyttymistä, joka koskee lainvastaisuuden ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä.

148 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantajien nostama kanne on hylättävä perusteettomana, eikä tutkittavaksi ottamista koskevista väitteistä ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

149 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut vastaajan vaatimusten mukaisesti.

150 Kyseisen työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä neuvoston oikeudenkäyntikuluista.

3) Ranskan tasavalta ja komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Jaeger Tiili Czúcz

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä lokakuuta 2005.

E. Coulon M. Jaeger

kirjaaja jaoston puheenjohtaja